

Het inwendige van de Frauenkirche te Dresden

De man met de pet klimt op den preekstoel en roept: „Holok, Holok!“ om je de goede acoustiek te laten hooren. Zijn hand rust op den gesloten Bijbel.

Ik zat alleen in een klapstoeltje. Hoog lag het domgewelf boven mij, kleurrijk en mooi van vorm, lijn en bogen. Het wit met goud der gaanderijen harmonieerde met de zuilen uit marmer en porfier. Het Luthersche altaar was een schrijn van beeldhouwkunst; de preekstoel, met de breede trappen, imponeerend schoon en elegant. Maar ik zag geen enkel psalmboek op de bankruggen liggen. Heel de ziel ging uit naar het schoone, naar het machtige, naar het harmonieuze, naar het verlangen om het orgel te hooren ruischen onder den koepel.

Maar heusch, Jezus, neen... ik kan het niet zeggen. Ik kan het zeggen, twintig treden lager, onder de kerk, in de sombere catacomben, waar het vocht uit de steenen zweette. Waar de broeders der Hervorming, de martelaren uit Bohemen, met hun zakmessen en dolken het Kruis hadden gekrast in het arduin en in den zandsteen.

„Ja, mijnheer,“ zei de oude koster, die met een lamp een graf liet zien, „die wisten vroeger wat „glauben“ was.“ Ik keek den man eens aan. Hij zag er nog flink uit, kaarsrecht van houding, met een dichtgenaaide oorlogswond op het breede voorhoofd, en met een paar oogen, waar een heldzaam licht in glansde.

Toen begreep ik, waarom hij den gids boven liet wandelen, in de kerk vol licht, vol kleur en goud. En dat hij zelf, de catacomben liet zien, waar het bordje hing „Stilte! Geen foaien.“

Of ik tegen mooie kerken ben? Heelemaal niet. Zet er in je dorp of stad maar gauw een paar neer! Maar zorg, dat Jezus Christus er in kan blijven.

W. Laatsman

TEKSTEN IN MODERN GEWAAD

Nehemia 13 : 11

Je hebt van die Kerken, die Kerk blijven, al zit er geen spat architectuur in. Je durft er „Jezus“ in zeggen. Je moet er „Jezus“ in zeggen. Je kunt niet anders, dan luisteren naar het Woord van God, want er valt ook niets te zien, dat je oogen streelt, dat je gedachten aftrekt van het centrale punt: de Bijbel op den kansel. De sfeer blijft voor volle honderd procent bestemd voor Christus alleen. Het zijn van die kerken, die helaas ook zes dagen en twintig uur per week gesloten zijn en koud leelijk. Maar die twee maal twee uur, op Zondag, vol licht zitten, vol leven, vol klank, omdat het Woord van God open ligt en door de psalmen zingt. Omdat het gebed en de dankzegging dwars door de boeken heen, opstijgt naar den troon der Genade.

Het zijn van die kerken, die je nooit op een plaatje ziet, omdat geen fotograaf er rijk van kan worden, maar die altijd vol zitten. En staat geen gids voor de poort, met een uniformpet op, die je „kunst“ wil laten zien, de pijpen van een wonderorgel, voor een paar kwartjes plus een fooi. Je moet zelf den koster gaan zoeken in zijn tuintje, tusschen de boonen of erwten in, en dan is het nog de vraag, of hij mee wil gaan: „Er is ommers niks te zien, meneer.“ Maar 's Zondags, dan zet ie de deur wijd open... Je hebt ook van die kerken, die beroemd zijn. Die als schouwburgen zijn: klapstoeltjes, gaanderijen, drie hoog, spierwit in de lak met gouden biesjes afgezet. Net als die Frauenkirche te Dresden. Je verwacht er ieder oogenblik Bach te zullen tegenkomen, Verdi, Wagner misschien. De gids met uniformpet laat je vorstelijke loges zien, waar de rijksgrooten zaten. — „Zaten, nu komen die niet meer,“ zegt hij, „maar als men concerten geeft, Beethoven, Grieg, dan zit het weer vol.“

De catacomben onder de Frauenkirche te Dresden